

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Łódzka
Akademia
Rozwoju Żłobków

Warto Wiedzieć

#29

*Zabawa symboliczna. Co nam
mówi o dziecku?*

wyjaśnia:
Natalia Trzebońska
psycholog

lodzkaakademiawsparcia.pl

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Łódzka
Akademia
Rozwoju Żłobków

Czym jest zabawa symboliczna ?

Zabawa symboliczna stanowi jeden z kamieni milowych w rozwoju małego dziecka.

Pojawia się zazwyczaj około **24. miesiąca życia** i polega na wykorzystywaniu wyobraźni do nadawania rzeczom zupełnie nowych funkcji czy znaczeń. Często określa się ją jako zabawę „na niby”. Główną rolę odgrywają w niej emocje i doświadczenia malucha.

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Łódzka
Akademia
Rozwoju Żłobków

Zabawa symboliczna, czyli coś więcej niż ruch rąk

Zwracając uwagę na zachowanie dziecka w trakcie zabawy, dorośli zauważają, że w pewnym momencie zajęcie to przestaje polegać tylko na:

- manipulowaniu,
- gryzieniu,
- stukaniu,
- rzucaniu.

Zaczyna ona przyjmować zupełnie inny charakter. Zabawa „na niby” to właśnie ten czas, w którym pojawia się myślenie symboliczne.

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Łódzka
Akademia
Rozwoju Żłobków

Zabawa symboliczna w praktyce

Przykładami takich zabaw mogą być:

- karmienie misia pustą łyżką,
- dawanie napoju lalce z pustego kubeczka,
- przykładanie drewnianego klocka do ucha i udawanie, że to telefon.

Zabawa symboliczna opiera się na wyobraźni dziecka. Zwykłe przedmioty zyskują zupełnie nowe znaczenia, a maluch wciela się w różne role społeczne.

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Łódzka
Akademia
Rozwoju Żłobków

Co daje dziecku zabawa symboliczna?

Zabawa symboliczna wpływa na:

- wyobraźnię,
- elastyczność poznawczą,
- kreatywność,
- pamięć,
- wzbogacenie słownictwa,
- poczucie sprawczości i kontroli,
- regulację emocjonalną,
- umiejętności społeczne.

Wszystkie te obszary i nabyte w nich umiejętności wpływają na **przyszły rozwój** małego dziecka.

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Łódzka
Akademia
Rozwoju Żłobków

Przestrzeń dla wyobraźni

Wielu dorosłych ma przekonanie, że im bardziej zabawki są:

- skomplikowane,
- interaktywne,
- świecące,
- grające,

tym lepiej dla dziecka i jego zabawy,
natomiast **to właśnie te prostsze przedmioty są najbardziej rozwojowe dla najmłodszych.**

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Łódzka
Akademia
Rozwoju Żłobków

Etapy rozwoju zabawy symbolicznej

Dziecko zaczyna od **prostych gestów**, które zawierają elementy zabawy symbolicznej. Opanowanie tych początkowych umiejętności przechodzi stopniowo w **dłuższe, bardziej rozbudowane historie**.

Codzienne sytuacje, takie jak:

- wizyta u lekarza,
- przyrządzanie posiłków,
- opieka nad dzieckiem,

najlepiej kształtują możliwości do zabawy.

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Łódzka
Akademia
Rozwoju Żłobków

Wsparcie zabawy symbolicznej

W takim razie, jak rodzice lub opiekunowie mogą wspierać dzieci w rozwoju zabawy symbolicznej? Przydatne może okazać się:

- tworzenie przestrzeni sprzyjającej zabawie,
- wykorzystanie przedmiotów o nietypowej strukturze lub niejednoznacznym sposobie wykorzystania (np. kartonowe pudełka, kawałki pociętego materiału, drewniane klocki),
- dostosowywanie się do wykreowanej przez dziecko rzeczywistości poprzez bycie kompanem w zabawie,
- zauważanie symboli nadawanych przez dziecko i nazywanie ich.

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Łódzka
Akademia
Rozwoju Żłobków

Proces, który wymaga zaufania

Dziecko od dorosłego potrzebuje zaufania w tym procesie. Wszelkie próby poprawiania wykreowanej zabawy mogą być zniechęcające i rozpraszające. To rodzic lub opiekun powinien **uważnie podążać za pomysłami dziecka.**

Dzięki temu zyskuje ono możliwość przepracowania realnych sytuacji, które wzbudzają w nim lęk. Poprzez zabawę symboliczną łatwiej jest mu oswoić się z trudnościami.

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Łódzka
Akademia
Rozwoju Żłobków

Jakie sygnały wskazują, że zabawa "na niby" staje się trudnością?

Pierwsze oznaki trudności, które mogą zauważyć rodzice lub opiekunowie, dotyczą zazwyczaj:

- braku lub opóźnienia zabawy symbolicznej, mogącej przejawiać się w używaniu przedmiotów tylko w sposób dosłowny,
- schematyczności, sztywności i powtarzalności w zabawie,
- braku łączenia czynności w ciągły przyczynowo-skutkowy,
- trudności w zakresie wyobraźni,
- szybkiej rezygnacji z zabawy lub niskiej motywacji do jej kontynuowania.

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

Łódzka
Akademia
Rozwoju Żłobków

Przyczyny zaburzeń zabawy symbolicznej

Problemy związane z zabawą symboliczną mogą przybierać różne formy w zależności od obszarów, z których wynikają te trudności. Mogą być one skutkiem:

- opóźnień w rozwoju emocjonalnym,
- opóźnień w rozwoju mowy,
- zaburzeń ze spektrum autyzmu.

Nie zawsze jednak opóźnienie zabawy symbolicznej wskazuje na zaburzenie. Każde dziecko rozwija się w **indywidualnym tempie**, a wszelkie trudności wynikać mogą także z czynników środowiskowych, które są przejściowe.